

FIAMNAK.

Voltam alkonyba siró tibia.
Te légy jövődő gondolat-csatán
piros hajnalba bugó trombita.

Voltam romokra hulló permeteg.
Légy villámtól feszülő éjszakán
rontó, teremtő nyári fergeg.

Voltam pennában sercegő erő.
Légy kohófényben sujtó kalapács,
idők üllőjén konduló verő.

Voltam lepattant huru hegedű.
Légy boltozat-rendítő orgona,
echót riasztó, dörgő zengzetű.

Voltam haszontalan műhelysalak.
Te légy titkos szépségű, ritka kő,
miből a művész óriást farag.

Voltam tört palló szikkadó eren.
Légy zajló árban jég- s hullámtörő,
acélos élő és könnyörtelen.

Voltam sötét, lomos hajófenék.
Te légy hajókosár árboctetőn,
ahonnan táruul tenger-messzeség.

S amig alatt hullámcsapás üvölt,
Szálljon belőled lélekrengetőn
remények uj igéje szertesét:

Föld!

ÁPRILY LAJOS.

A társadalmi nevelés.

A nevelés: alkalom adás a nevelődésre. Mihelyt más akar lenni egészségtelen és céltévesztett. A társadalmi nevelésnek egyetlen célja van: az egyénileg és államilag szétoldódott társadalmi osztályoknak egymáshoz való közelítése. Ez a közelítés végtelen s van alsó és felső korlátja: alsó korlát, melyen innen határolt ez a közelítés: a foglalkozás, a hivatás, felső korlát, melyen túl a közelítés lehetetlen: az egyéni kvalitás kérdése.

Maga a közelítés bizonyos mértékben színtézést is jelent, tehát intelligenciában és műveltségben alsóbb rendű osztályoknak értelmi fejlesztését, ha lehetne így mondani, akár felsőbb rendű osztályoknak ugyanazon időben való hátrányára is. Ez úgy értendő, hogy még pld. Hollandiában, mely állam átlag is sok középszerű embert termel, kívánatos lenne nagy egyéniségek előállása, addig Magyarországon éppen fordított okból az átlag javulása lenne társadalmi és állami szempontból hasznos.

Módszeres társadalmi nevelés csak intézményesen történhetik. Először is intézményeket kell létrehozni, melyek nevelik az embereket, azután kiválogatni az embereket, akik alkalmasak új intézmények létrehozására.

A társadalmi nevelés eszközei: az iskolák, templomok, a nyomdatermékek, az állami kulturintézetek, a katonai szervezet, a társadalmi egyesületek, a technikai, különösen építő, kultusz, stb.

A társadalmi nevelés eszközének és a társadalomnak a legorganikusabb kölcsönhatásában kell lenniök. Sem anyag, sem idő tekintetében nincs megkötve a művelő szerv, hanem állandóan viszonylik a műveltetés alanyához.

A társadalmi nevelésnek Magyarországon legalább egy tanszéke kellene hogy legyen. Amelynek lehetővé legyen téve a hozzáférhetés minden miniszteriumhoz, amely a faji stílus szempontjából és az általános kritika szempontjából bírálhat meg minden törvényjavaslatot, minden utcára kerülő falragaszt, minden iskolába kerülő tantervet. Amely megakadályozza idegen fajták izlésének és kritikájának kifejlődését, elősegítse a magyar fajának kiművelését. Talán nem felesleges itt kiemelnem, hogy tudományos, művészi, gazdasági, ipari kultúra a világ egy államában sem tarthat számot megfogalmazásra, virágzásra, gyümölcsözésre, ha az nem a faj stílusában gyökerezik.

Mert a magyar ember mindenütt a világon megérzi, hogy ő csak magyarul lát, de sehol Magyarországon nem látja meg azt, ami idegenül érez.

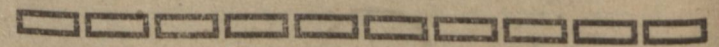
Ezzel együtt természetesen hangsúlyozom azt is, hogy az európai kultúrába be nem kapcsolódunk lehetetlen. De az európai kultúra legyen az anyagi test, melyet megtöltök színnel, élettel, lélekkel, céllal, öntudattal.

Mi magyarok mindég mindent, amit csinálni kezdünk, úgy hagytuk félbe, hogy munkánk első s cinikus kritikáját éppen magunktól kaptuk. Mi az oka annak, hogy más fajok a maguk erejének, képességének helyes mértékével, biztos öntudattal, megtéveszthetetlen számitással, a szolid munkanapot naphöz tevő folytonosságával tudnak eredményeket felmutatni? Hiszen a nyers-termelés bősége abban az iparban, amely egy államnak éppen karakterisztikuma, az ipari gépek minősége és teljesítő képessége ugyanazon gépgyárakból kerülven ki, a kereskedelem lehetősége a vízi utak mindenüttvalósága folytán, a bankok és valuták internacionális identitása folytán (természetesen békeviszonyokban és nem ma) mindenkor, mindenhol teljesen ugyanaz. A felelet röviden: a társadalmi nevelés.

A szabad egyetem, a „Kispesti Friss Ujság“, a kötelező katonáskodás, a polgári körök, az uri kaszinók, a matinék, a tárlatok, a Ritz téli kertje és a Renaissance színház éjjeli előadásai ezt a nevelést igazán nem szolgálják. Minden a nevelést célzó állami intézményünk legfeljebb csak 25%-os eredményt ha elérni képes. Az állam minden törekvése meddő az állampolgároknak céljaira való neveltsége nélkül. A negyedértékűen hiányos állami nevelést pedig 100%-ban tartozik pótolni teljesen hiányzó társadalmi nevelésünk.

A társadalmi nevelés kérdése: a társadalmi problémák kérdése. Erre a kérdésre a feleletet pedig internacionális alapon várni annyi, mint az új Krisztust várni. Nekünk pedig már egy új Krisztus is késő, ha nem magyar.

Udvarhelyi.

* **Tavaszi divat.** (Fehér Böske és társa női kalap divat-szalonya.) Két előkelő úrnő, — az egyik erdélyi menekült, — nyitotta meg: „nőikalap, selyemlámpaernyő és kézimunka“ divat-szalont Szegeden, *Klauzál-tér 5. szám alatt, 1-ső emeleten.* A két úrnő most érkezett vissza bevásárló külföldi útjáról, s a legdivatosabb modelleket hozták magukkal. Fehér Böske és társa szalonya ma fővárosi nivón áll, mert minden, ami ma a divatot kedvelő hölgyközönségnek kell, ott megtalálható. Sikk, művészet, disztíngvált izlés a szalon motója, s ezek együtt véve biztosítják a szalon hírnevét. A szalon elvállal minden kézimunkát a legszebb krediciókban. Bébé kalapokban nagy raktár. Menekülteknek és tisztviselőknak nagy árkedvezmény. A szalon telefonszáma 16-72.